

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26
เรื่อง
การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น โดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 26 เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ พ.ศ. 2549 (IAS No. 26, Accounting and Reporting by Retirement Benefit Plans (April 2006))

สารบัญ

	ย่อหน้า
ขอบเขต	1-7
คำนิยาม	8-12
โครงการสมทบเงิน	13-16
โครงการผลประโยชน์	17-31
มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ ตามที่สัญญาไว้	23-26
ความถี่ของการกำหนดมูลค่าตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	27
เนื้อหาในงบการเงิน	28-31
โครงการทั้งหมด	32-36
การกำหนดมูลค่าสินทรัพย์ของโครงการ	32-33
การเปิดเผยข้อมูล	34-36
วันบังคับใช้	37

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ 1 ถึง 37 ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน โดยตัวอักษรหนาตัวถือเป็นหลักการที่สำคัญ และมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องอ่านโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของแม่บทการบัญชี ในกรณีที่ไม่ได้ให้แนวปฏิบัติในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ

ขอบเขต

1. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ใช้เมื่อมีการจัดทำงบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ
2. บางครั้ง โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น โครงการเงินบำนาญ โครงการเกษียณอายุ หรือโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ถือว่าโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุเป็นหน่วยงานหนึ่งที่น่าเสนอรายงานแยกต่างหากจากงบการเงินของนายจ้าง มาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นทุกฉบับให้นำมาใช้กับงบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ ตราบใดที่ยังไม่ขัดกับข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้
3. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ใช้กับการบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุเพื่อเสนอต่อผู้เข้าร่วมโครงการทั้งกลุ่ม ทั้งนี้ไม่ได้ใช้เพื่อรายงานเสนอต่อผู้เข้าร่วมโครงการเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับสิทธิที่มีในผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ
4. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน เป็นมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดต้นทุนของผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุในงบการเงินของนายจ้างที่มีโครงการดังกล่าว ดังนั้นมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้จึงช่วยเสริมให้มาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวสมบูรณ์ขึ้น
5. โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุอาจเป็น โครงการสมทบเงิน หรือโครงการผลประโยชน์ กิจการหลายแห่งอาจจัดตั้งเป็นกองทุนแยกต่างหาก ซึ่งอาจแยกเป็นนิติบุคคล และอาจมีทรัสต์ หรือไม่ก็ได้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีผลบังคับใช้โดยไม่คำนึงว่ากิจการมีการจัดตั้งเป็นกองทุนหรือมีทรัสต์ หรือไม่
6. โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุที่นำสินทรัพย์ไปลงทุนกับบริษัทประกันภัย ให้ใช้การบัญชีและการจ่ายเงินเข้ากองทุนเช่นเดียวกับโครงการที่ดำเนินการจัดการการลงทุนเอง ดังนั้นจึงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ เว้นแต่ว่าสัญญาที่ทำไว้กับบริษัทประกันภัยทำในนามของผู้เข้าร่วมโครงการคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะหรือกลุ่มของผู้เข้าร่วมโครงการ และภาวะผูกพันในผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุอยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทประกันภัยแต่ผู้เดียว

7. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ใช่ปฏิบัติกับผลประโยชน์ของการจ้างงานในรูปแบบอื่น เช่น เงินชดเชยจากการเลิกจ้างงาน ข้อตกลงการผ่อนจ่ายค่าตอบแทน ผลประโยชน์การลาพักตามอายุงาน โครงการเกษียณอายุงาน ก่อนกำหนดที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษหรือโครงการเลิกจ้างแรงงานส่วนเกิน โครงการสุขภาพและสวัสดิการ โครงการโบนัส รวมทั้งโครงการกองทุนประกันสังคมที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ

คำนิยาม

8. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ	หมายถึง ข้อตกลงที่กิจการจะให้ผลประโยชน์แก่ลูกจ้างเมื่อสิ้นสุดหรือภายหลังสิ้นสุดการจ้าง ไม่ว่าจะจ่ายเป็นเงินรายปีหรือเป็นเงินก้อน เมื่อผลประโยชน์หรือเงินสมทบนั้นสามารถกำหนดและประมาณได้ล่วงหน้าก่อนการเกษียณอายุ โดยมีเอกสารประกอบหรือตามวิธีปฏิบัติของกิจการ
โครงการสมทบเงินที่กำหนดไว้ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “โครงการสมทบเงิน”)	หมายถึง โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุซึ่งผลประโยชน์ที่จ่ายเมื่อเกษียณอายุกำหนดจากส่วนที่ถือเป็นเงินสมทบและรายได้จากการนำเงินนั้นไปลงทุน
โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “โครงการผลประโยชน์”)	หมายถึง โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุซึ่งผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุกำหนดโดยอ้างอิงจากเกณฑ์ค่าจ้างของลูกจ้างที่ได้รับและ/หรืออายุงานของลูกจ้าง
การโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน	หมายถึง การโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนแยกจากกิจการของนายจ้าง เพื่อให้กองทุนสามารถจ่ายเงินตามภาระผูกพันในอนาคตตามโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ

ตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ คำศัพท์ต่อไปนี้ให้ใช้ตามความหมาย ดังนี้

ผู้เข้าร่วมโครงการ	หมายถึง สมาชิกของโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุหรือบุคคลอื่นที่มีสิทธิได้รับผลประโยชน์ภายใต้โครงการ
สินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์	หมายถึง สินทรัพย์ของโครงการหักด้วยหนี้สินทั้งสิ้น นอกเหนือจากมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามสัญญา
มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้	หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่คาดว่าจะต้องจ่ายจากโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุให้แก่ลูกจ้างปัจจุบัน หรืออดีตลูกจ้างซึ่งได้ให้บริการแก่กิจการ

ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิ หมายถึง ผลประโยชน์หรือสิทธิตามเงื่อนไขของโครงการ
ขาด (ตามภาวะผูกพันใน ผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุโดยไม่ขึ้นกับเงื่อนไขการ
สัญญาจ้าง) จ้างงานต่อเนื่อง

9. โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุบางโครงการจะมีผู้ให้การสนับสนุนอื่นนอกเหนือจากนายจ้าง มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีผลบังคับใช้กับงบการเงินตามโครงการดังกล่าวด้วย
10. โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุส่วนใหญ่กำหนดขึ้นจากข้อตกลงอย่างเป็นทางการ บางโครงการไม่มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการแต่มีภาวะผูกพันซึ่งนายจ้างเป็นผู้กำหนดวิธีปฏิบัติ ในขณะที่บางโครงการอนุญาตให้นายจ้างจำกัดภาวะผูกพันภายใต้โครงการได้ซึ่งปกติ นายจ้างจะยกเลิกโครงการได้หากหากยังมี ลูกจ้างอยู่ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกันกับโครงการที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ
11. โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุหลายโครงการได้จัดตั้งเป็นกองทุนแยกต่างหากเพื่อรับเงินสมทบ และจ่ายเงินผลประโยชน์ กองทุนดังกล่าวนี้อาจมีการบริหารสินทรัพย์ของกองทุนโดยคณะบุคคลอิสระ ใน บางประเทศเรียกคณะบุคคลเหล่านี้ว่า ทรัสต์ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ใช้คำว่าทรัสต์เพื่ออธิบายถึงคณะ บุคคลเหล่านี้ โดยไม่คำนึงว่ามีการจัดตั้งกองทุนหรือไม่
12. โดยปกติ โครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุจะหมายถึงโครงการสมทบเงินหรือโครงการผลประโยชน์ ซึ่งแต่ละประเภทจะมีลักษณะเฉพาะ แต่บางโครงการที่จัดตั้งขึ้นจะเป็นโครงการแบบผสมทั้งสองลักษณะ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือว่าโครงการแบบผสมดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์

โครงการสมทบเงิน

13. งบการเงินของโครงการสมทบเงินต้องมีงบแสดงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และคำอธิบายนโยบายการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน
14. ภายใต้โครงการสมทบเงิน จำนวนเงินผลประโยชน์ในอนาคตของผู้เข้าร่วมโครงการจะกำหนดจากจำนวน เงินสมทบที่นายจ้าง ผู้เข้าร่วมโครงการ หรือทั้งสองฝ่ายจ่าย รวมทั้งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและรายได้ จากการลงทุนของกองทุน ภาวะผูกพันของนายจ้างจะหมดไปเมื่อจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ถึงแม้ว่าจะมี การใช้คำแนะนำของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย ในการประมาณการผลประโยชน์ในอนาคตที่อาจจะได้รับ ซึ่งขึ้นอยู่กับเงินสมทบที่จ่ายในปัจจุบันและจำนวนที่แปรผันตามเงินสมทบที่ต้องจ่ายในอนาคตและรายได้ จากการลงทุน แต่โดยปกติมิได้มีข้อกำหนดให้ต้องใช้คำแนะนำของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย
15. ผู้เข้าร่วมโครงการให้ความสนใจกิจกรรมของโครงการ เนื่องจากเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากจำนวน ของผลประโยชน์ในอนาคต ผู้เข้าร่วมโครงการสนใจที่จะทราบว่าได้มีการรับเงินสมทบและมีวิธีการ

ควบคุมที่เหมาะสมหรือไม่เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิของผู้รับผลประโยชน์ ส่วนนายจ้างสนใจการดำเนินงานที่เป็นธรรมและควมมีประสิทธิภาพของโครงการ

16. การรายงานของโครงการสมทบเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเป็นรายงวดเกี่ยวกับโครงการ และผลการดำเนินงานจากการลงทุนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การเสนองบการเงินควรรวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้
  - 16.1 คำอธิบายกิจกรรมที่สำคัญในแต่ละงวด และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงการ สมาชิกภาพ ระยะเวลาและเงื่อนไขต่างๆ
  - 16.2 งบที่แสดงรายการและผลการดำเนินงานของการลงทุนในแต่ละงวด และฐานะการเงินของโครงการ ณ วันสิ้นงวด และ
  - 16.3 คำอธิบายนโยบายการลงทุน

โครงการผลประโยชน์

17. งบการเงินของโครงการผลประโยชน์ต้องรายงานโดยมีงบใดงบหนึ่งดังนี้
  - 17.1 งบที่แสดงถึงรายการทุกข้อต่อไปนี้
    - 17.1.1 สินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์
    - 17.1.2 มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามสัญญา โดยแยกระหว่างส่วนที่เป็นผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาดและส่วนที่มีใช้ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาด
    - 17.1.3 ส่วนเกินหรือส่วนขาดของโครงการผลประโยชน์
  - 17.2 งบแสดงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยรวมถึงรายการข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้
    - 17.2.1 หมายเหตุประกอบงบการเงินที่เปิดเผยมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ โดยแยกระหว่างส่วนที่เป็นผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาด และส่วนที่มีใช้ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาด
    - 17.2.2 การอ้างอิงถึงที่มาของข้อมูลในรายงานการคำนวณตามวิธีของคณิตศาสตร์ประกันภัย

ถ้าการกำหนดมูลค่าด้วยหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยไม่ได้จัดทำ ณ วันที่ในงบการเงิน จะต้องใช้การกำหนดมูลค่าครั้งล่าสุดเป็นเกณฑ์ และเปิดเผยวันที่ที่ได้มีการกำหนดมูลค่านั้น
18. เพื่อวัตถุประสงค์ของย่อหน้าที่ 17 มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ จะต้องคำนวณจากผลประโยชน์ตามที่สัญญาไว้ภายใต้เงื่อนไขโครงการเกี่ยวกับบริการของพนักงานจนถึงวันที่ปัจจุบัน โดยใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบันหรือระดับเงินเดือนที่ประมาณการไว้ อย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งเปิดเผยเกณฑ์ที่ใช้ และจะต้องเปิดเผยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใดๆ ของข้อสมมติการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ด้วย
19. งบการเงินต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้กับสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และต้องอธิบายนโยบายการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนของผลประโยชน์ตามที่สัญญาไว้
20. ภายใต้โครงการผลประโยชน์ การจ่ายผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ขึ้นอยู่กับฐานะการเงินของโครงการและความสามารถของผู้จ่ายเงินสมทบในอนาคตให้แก่โครงการ ทั้งนี้ รวมถึงผลการดำเนินงานในการลงทุนและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของโครงการ

21. โครงการผลประโยชน์จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำจากนักคณิตศาสตร์ประกันภัยเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินเงื่อนไขทางการเงินของโครงการ สอบทานข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับระดับของจำนวนเงินสมทบที่นำส่งในอนาคต
22. การรายงานของโครงการผลประโยชน์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเป็นรายงวด เกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงินและกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่สะสมไว้และผลประโยชน์ของโครงการในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวการเสนองบการเงินควรรวมถึงทุกเรื่องดังต่อไปนี้
  - 22.1 คำอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมที่สำคัญในแต่ละงวด และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สมาชิกภาพ ระยะเวลา และเงื่อนไข
  - 22.2 กบที่รายงานรายการค่า ผลการดำเนินงานของการลงทุนในแต่ละงวด และฐานะการเงินของโครงการ ณ วันสิ้นงวด
  - 22.3 ข้อมูลเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ประกันภัยซึ่งแสดงเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินหรือแยกแสดงเป็นรายงานต่างหาก
  - 22.4 คำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการลงทุน

มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้

23. มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่คาดว่าจะต้องจ่ายจากโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุอาจคำนวณและรายงานโดยใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบัน หรือระดับเงินเดือนที่ประมาณการ จนถึงวันที่ผู้เข้าร่วมโครงการออกจากงาน
24. เหตุผลที่ใช้แนวคิดเงินเดือนปัจจุบันในการคำนวณ มีดังนี้
  - 24.1 มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้เป็นผลรวมของจำนวนเงินที่จัดสรรให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละคนในปัจจุบัน สามารถคำนวณได้อย่างมีหลักเกณฑ์ชัดเจนกว่าการใช้ระดับเงินเดือนที่ประมาณการ เนื่องจากใช้ข้อสมมติที่น้อยกว่า
  - 24.2 ผลประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน จะเป็นภาระผูกพันของโครงการ เมื่อมีการเพิ่มเงินเดือน และ
  - 24.3 มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้โดยใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบันโดยทั่วไปใกล้เคียงกับจำนวนเงินที่ต้องจ่าย เมื่อเกิดกรณีการเลิกจ้างหรือเลิกโครงการดังกล่าว
25. เหตุผลที่ใช้แนวคิดเงินเดือนที่ประมาณการในการคำนวณ มีดังนี้
  - 25.1 ข้อมูลทางการเงินควรจัดทำโดยใช้เกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง โดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อสมมติและการประมาณการที่ต้องใช้

- 25.2 ภายใต้แผนการจ่ายเงินสุดท้าย ผลประโยชน์จะกำหนดโดยอ้างอิงกับเงินเดือน ณ วันที่เกษียณอายุ หรือใกล้วันที่เกษียณอายุ ดังนั้น จึงต้องมีการประมาณจำนวนเงินเดือน ระดับเงินสมทบ และอัตราผลตอบแทน และ
- 25.3 การไม่ประมาณการระดับเงินเดือนทั้งที่การจ่ายเงินเข้ากองทุนส่วนใหญ่ได้มาจากการประมาณการเงินเดือน อาจเป็นผลให้รายงานแสดงว่ามีการจ่ายเงินเข้ากองทุนมากเกินไปอย่างเด่นชัดทั้งที่โครงการนั้นไม่ได้มีการจ่ายเงินเข้ากองทุนมากเกินไป หรือในรายงานแสดงว่ามีการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนอย่างเพียงพอทั้งที่โครงการนั้นขาดเงินทุน
26. มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ที่กำหนดจากฐานเงินเดือนปัจจุบันจะต้องมีการเปิดเผยในงบการเงินของโครงการเพื่อแสดงให้เห็นถึงภาระผูกพันของผลประโยชน์ที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบการเงิน มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ที่ใช้ฐานเงินเดือนที่ประมาณการจะต้องมีการเปิดเผยในงบการเงินของโครงการเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานะของภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นตามเกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง ซึ่งโดยปกติใช้เป็นเกณฑ์ในการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน นอกจากการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้แล้ว ยังอาจต้องมีคำอธิบายที่เพียงพอเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนถึงเนื้อหาเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ คำอธิบายเช่นนั้นอาจอยู่ในรูปของข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินเข้ากองทุนในอนาคตให้เพียงพอตามที่วางแผนไว้ และนโยบายของการจ่ายเงินเข้ากองทุนตามเกณฑ์การประมาณการเงินเดือน ข้อมูลเหล่านี้อาจรวมอยู่ในงบการเงินหรือในรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ความถี่ของการกำหนดมูลค่าตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

27. ในหลายประเทศการกำหนดมูลค่าตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยจะไม่บ่อยกว่าทุก ๆ 3 ปี หากมิได้มีการกำหนดมูลค่าตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันจัดทำงบการเงิน ให้ใช้การกำหนดมูลค่าตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยครั้งล่าสุดที่มี พร้อมทั้งเปิดเผยวันที่ที่ได้มีการกำหนดมูลค่าครั้งล่าสุดนั้น

เนื้อหาในงบการเงิน

28. สำหรับโครงการผลประโยชน์ การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งดังต่อไปนี้ ซึ่งแต่ละรูปแบบสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของวิธีปฏิบัติในการเปิดเผยและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย
- 28.1 ในงบการเงินให้รวมบที่แสดงให้เห็นถึงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ และผลของจำนวนส่วนเกินหรือส่วนขาดของโครงการผลประโยชน์ งบการเงินของโครงการยังประกอบด้วยงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ งบการเงินยังอาจมีรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยแนบไป

ด้วยเพื่อเป็นการให้ข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้

- 28.2 งบการเงินซึ่งประกอบด้วยงบแสดงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้จะเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน งบการเงินอาจมีรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยแนบไปด้วย เพื่อเป็นการให้ข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่ได้สัญญาไว้ และ

28.3 งบการเงินซึ่งรวมงบแสดงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยมีรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่ได้สัญญาไว้แยกแสดงต่างหาก

ในแต่ละรูปแบบอาจมีรายงานของทรัสต์ในลักษณะของรายงานของผู้บริหารหรือกรรมการ และรายงานการลงทุนแนบมากับงบการเงินด้วย

29. ผู้ที่เห็นด้วยกับการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตามย่อหน้าที่ 28.1 และ 28.2 เชื่อว่าข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุและข้อมูลอื่นที่นำมาแสดงในลักษณะนั้นจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินสถานะปัจจุบันของโครงการและความน่าจะเป็นที่โครงการนั้นจะทำตามภาระผูกพันได้ นอกจากนี้ยังเชื่อว่างบการเงินต้องมีความสมบูรณ์ในตัวเองโดยไม่ต้องอาศัยประกอบแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม มีบางท่านเชื่อว่ารูปแบบที่แสดงตามย่อหน้าที่ 28.1 อาจแสดงว่ามีภาระหนี้สินเกิดขึ้นแล้ว โดยที่มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ยังไม่มีคุณลักษณะของการเป็นหนี้สินครบทุกรายการ
30. ผู้ที่เห็นด้วยกับรูปแบบที่แสดงตามย่อหน้าที่ 28.3 เชื่อว่ามูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ต้องไม่รวมอยู่ในงบแสดงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ตามรูปแบบในย่อหน้าที่ 28.1 หรือแม้แต่การเปิดเผยไว้ในหมายเหตุตามรูปแบบในย่อหน้าที่ 28.2 เนื่องจากจะมีการนำไปเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ของโครงการโดยตรง ซึ่งการเปรียบเทียบในลักษณะดังกล่าวอาจไม่เหมาะสม บุคคลเหล่านี้ยังได้แย้งว่านักคณิตศาสตร์ประกันภัยไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้กับราคาตลาดของเงินลงทุน แต่อาจประเมินมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากเงินลงทุนแทน เพราะฉะนั้นผู้ที่เห็นด้วยกับรูปแบบที่แสดงตามย่อหน้าที่ 28.3 จึงเชื่อว่าการเปรียบเทียบข้อมูลในลักษณะดังกล่าวไม่น่าจะสะท้อนให้เห็นถึงการประเมินผลโดยรวมของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยเกี่ยวกับโครงการและอาจก่อให้เกิดการเข้าใจผิดได้ บางคนยังเชื่อด้วยว่าแม้ว่าการแสดงตัวเลขจำนวนเงินก็ตาม ข้อมูลที่เกี่ยวกับจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ควรแสดงไว้ในรายงานคณิตศาสตร์ประกันภัยแยกต่างหากเท่านั้นเนื่องจากสามารถมีคำอธิบายอย่างเหมาะสม
31. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เห็นด้วยกับความเห็นที่ว่าให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ในรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยเป็นรายงานแยกต่างหาก แต่ไม่เห็นด้วยกับข้อโต้แย้งเรื่องการแสดงจำนวนมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้คิดตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ดังนั้น มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้จึงเห็นด้วยกับรูปแบบที่แสดงตามย่อหน้าที่ 28.1 และย่อหน้าที่ 28.2 และเห็นด้วยกับรูปแบบการเปิดเผยข้อมูลตามย่อหน้า 28.3 ถ้าหากงบการเงินนั้นมีการอ้างอิงและมีรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยแสดงถึงข้อมูล

เกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่ได้สัญญาไว้คิดตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

โครงการทั้งหมด

การกำหนดมูลค่าสินทรัพย์ของโครงการ

32. เงินลงทุนของโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุต้องแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ในกรณีของตราสารในความต้องการของตลาด มูลค่ายุติธรรมคือราคาตลาด หากเงินลงทุนของโครงการซึ่งถือไว้และไม่สามารถประมาณมูลค่ายุติธรรมได้ ให้เปิดเผยเหตุผลของการไม่ได้ใช้มูลค่ายุติธรรม
33. ในกรณีของตราสารในความต้องการของตลาดโดยปกติมูลค่ายุติธรรมคือราคาตลาด เพราะการใช้ราคาตลาดได้รับการพิจารณาว่าเป็นตัววัดที่มีประโยชน์สูงสุดของตราสาร ณ วันจัดทำงบการเงิน และยังมีประโยชน์ต่อการวัดผลการดำเนินงานของการลงทุนในแต่ละงวด ในกรณีของตราสารที่ระบุมูลค่าใก้ถอนคงที่ และตราสารเหล่านั้นได้มาเพื่อรองรับให้สัมพันธ์กับภาระผูกพันของโครงการ หรือเพื่อหนี้สินใดที่ระบุได้ อาจแสดงราคาที่กำหนดจากมูลค่าใก้ถอนขั้นสุดท้าย โดยสมมติว่าอัตราผลตอบแทนคงที่จนถึงวันครบกำหนด ในกรณีที่เงินลงทุนของโครงการซึ่งถือไว้และไม่สามารถประมาณมูลค่ายุติธรรมได้ เช่น ความเป็นเจ้าของทั้งหมดของกิจการ ให้เปิดเผยเหตุผลของการไม่ได้ใช้มูลค่ายุติธรรม ในกรณีที่เงินลงทุนของโครงการแสดงด้วยมูลค่าอื่นที่มีใช้ราคาตลาดหรือมูลค่ายุติธรรม โดยทั่วไปจะต้องเปิดเผยให้ทราบถึงมูลค่ายุติธรรม ทั้งนี้ สินทรัพย์ต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานของกองทุน จะต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่เกี่ยวข้อง

การเปิดเผยข้อมูล

34. งบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ ไม่ว่าจะ เป็นโครงการผลประโยชน์หรือโครงการสมทบเงิน จะต้องประกอบด้วยข้อมูลทุกข้อดังต่อไปนี้
- 34.1 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์
- 34.2 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
- 34.3 คำอธิบายเกี่ยวกับโครงการ และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใดๆ ของโครงการในระหว่างงวด
35. งบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุต้องประกอบด้วยรายการทุกข้อดังต่อไปนี้ (ถ้ามี)
- 35.1 งบแสดงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยเปิดเผย
- 35.1.1 สินทรัพย์ ณ วันสิ้นงวด พร้อมการจัดประเภทอย่างเหมาะสม
- 35.1.2 เกณฑ์การกำหนดมูลค่าสินทรัพย์
- 35.1.3 รายละเอียดของเงินลงทุนแต่ละรายการ ที่มีจำนวนเงินเกินกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ หรือที่เกินกว่าร้อยละ 5 ของตราสารแต่ละประเภทหรือแต่ละชนิด
- 35.1.4 รายละเอียดของเงินลงทุนกับนายจ้าง

- 35.1.5 หนี้สินอื่นนอกเหนือจากมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้
- 35.2 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยแสดง
- 35.2.1 เงินสมทบของนายจ้าง
  - 35.2.2 เงินสมทบของลูกจ้าง
  - 35.2.3 รายได้จากการลงทุน เช่น ดอกเบี้ย และ เงินปันผล
  - 35.2.4 รายได้อื่น
  - 35.2.5 ผลประโยชน์ที่จ่ายหรือค้างจ่าย (ให้เปิดเผยแยกเป็นแต่ละรายการและจำนวนรวม เช่น ผลประโยชน์ที่จ่ายหรือค้างจ่ายเนื่องจาก เกษียณอายุ ตาย และทุพพลภาพ)
  - 35.2.6 ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
  - 35.2.7 ค่าใช้จ่ายอื่น
  - 35.2.8 ภาษีเงินได้
  - 35.2.9 ผลกำไรและผลขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนและการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุน
  - 35.2.10 การรับโอนและการโอนออกไปโครงการอื่น
- 35.3 คำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน
- 35.4 สำหรับโครงการผลประโยชน์ มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ (โดยอาจแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาดและที่ยังไม่ได้รับเป็นสิทธิขาด) จะต้องคำนวณจากผลประโยชน์ตามที่สัญญาไว้ภายใต้เงื่อนไขโครงการจากการให้บริการจนถึงวันที่ปัจจุบันและใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบันหรือระดับเงินเดือนที่ประมาณการไว้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง ข้อมูลนี้อาจรวมอยู่ในรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่แนบมาด้วย เพื่อใช้อ่านร่วมกับบัญชีงบการเงินที่เกี่ยวข้อง
- 35.5 สำหรับโครงการผลประโยชน์ จะต้องมีการอธิบายข้อสมมติที่สำคัญเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ประกันภัยและวิธีการที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้
36. รายงานของโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุต้องประกอบด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับโครงการ ซึ่งจะจัดทำเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินหรือจัดทำเป็นรายงานแยกต่างหากก็ได้ โดยอาจมีรายการดังต่อไปนี้
- 36.1 ชื่อของนายจ้างและกลุ่มของลูกจ้างที่ครอบคลุมถึง
  - 36.2 จำนวนของผู้เข้าร่วมโครงการที่จะได้รับผลประโยชน์ และจำนวนของผู้เข้าร่วมโครงการอื่น ๆ โดยมีการจัดประเภทอย่างเหมาะสม
  - 36.3 ประเภทของโครงการว่าเป็นโครงการสมทบเงินหรือโครงการผลประโยชน์
  - 36.4 คำอธิบายว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีการจ่ายเงินสมทบให้โครงการหรือไม่
  - 36.5 คำอธิบายเกี่ยวกับผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่ได้สัญญาไว้ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ
  - 36.6 คำอธิบายเกี่ยวกับเงื่อนไขต่าง ๆ ของการสิ้นสุดโครงการ
  - 36.7 รายการเปลี่ยนแปลงตามย่อหน้าที่ 36.1-36.6 ระหว่างงวดที่นำเสนอในรายงาน

ทั้งนี้ ถือเป็นเรื่องปกติในการอ้างอิงถึงเอกสารอื่นที่ผู้ใช้สามารถหามาได้โดยง่ายและเป็นเอกสารที่อธิบายโครงการ และให้รวมข้อมูลเฉพาะที่เปลี่ยนแปลงภายหลัง

วันถือปฏิบัติ

37. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับงวดปีบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป กิจการสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ก่อนวันถือปฏิบัติ หากกิจการปฏิบัติตามมาตรฐานฉบับนี้สำหรับงวดปีบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2554 ให้เปิดเผยถึงการเริ่มใช้ก่อนดังกล่าวด้วย